

Svar på Samlingspartiets fullmäktigegrupp och 18 andra ledamöters motion om att Vanda måste vidta åtgärder för att stoppa utvecklingen med kriminella ungdomsgäng

VD/2678/00.02.00.03/2022

RV/MH/ET/MT/KW

Samlingspartiets fullmäktigegrupp och 18 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Polisen i Östra Nyland har gått ut med information om att det nya fenomenet med ungdomsgäng ute på gatorna även dykt upp i Vanda. Enligt polisen förekommer det i Vanda och i den övriga huvudstadsregionen i vissa stadsdelar löst sammansatta gäng som glorifierar en kriminell och våldsbetonad livsstil.

Enligt polisens uppskattning finns det inom huvudstadsregionen ett tiotal gatugäng med sammanlagt något under hundra medlemmar. En del av dessa gäng är också aktivt verksamma i Vanda. Gängen består i regel av män i 20-årsåldern men i gängen ingår också minderåriga.

Enligt polisens information sysslar gängen bland annat med gatuhandel med droger och mellan grupperingarna tar man lätt till våld. Även Vanda har fått sin beskärda del av våldsdåd där man använt egg- och skjutvapen.

Gängbildningsutvecklingen har framför allt tilltagit under coronapandemin. Gängmedlemmarna har för det mesta varken en arbets- eller studieplats. Ungdomar som är marginaliserade eller riskerar utanförskap löper särskild risk för att hamna med i gängens verksamhet.

Polisen har ännu inte upptäckt något nära samarbete mellan ungdomsgängen och internationella kriminella ligor. Till skillnad från Sverige rekryterar inte heller kriminella ligor bestående av yrkesbrottslingar ungdomar direkt till exempel i närheten av skolor.

I Finland och Vanda har vi alla förutsättningar för att stoppa en oroväckande utveckling genom en snabb och resolut samverkan mellan olika myndigheter, organisationer och sammanslutningar.

Vi fullmäktigegrupper och ledamöter som undertecknat motionen kräver att Vanda stad i samarbete med polisen och organisationerna vidtar resoluta åtgärder för att stoppa utvecklingen med kriminella ungdomsgäng.”

Stadsfullmäktige 28.2.2022 § 21

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Enheten för stadens säkerhet inom serviceområdet för kommunal demokrati konstaterar följande i sitt svar:

I fullmäktigemotionen lyfts det fram ett aktuellt tema som särskilt polismyndigheterna i huvudstadsregionen informerat om redan under en längre tid. Fenomenet har också beaktats bland de aktörer som jobbar med säkerheten i Vanda stad och det följs i samarbete med polisen.

När det gäller brott i anslutning till fenomenet och utredningen av dessa är polisen den behöriga myndigheten men vid förebyggande åtgärder har Vanda stad ett nära samarbete med polisen. I enlighet med Vanda stads säkerhetsplan svarar man på olika säkerhetsutmaningar och problem genom åtgärder som vidtas i samarbete mellan staden, myndigheterna, näringslivet, tredje sektorn och invånarna. Ett gott exempel på samarbetet mellan staden och polisen är den kommunsäkerhetsdag som ordnades av stadssäkerhetsteamet 5.4.2022, där representanter från olika myndigheter och kommunerna i Nyland deltog. Vid evenemanget höll bland annat centralkriminalpolisens representant ett utförligt anförande om situationen när det gäller gatugång i Finland. Syftet med dylika evenemang är att dela en gemensam lägesbild om olika fenomen och skapa en grund för informationsutbyte mellan myndigheter och kommunerna i närområdet.

Vid uppgörandet av Vanda stads säkerhetsplan för åren 2022–2025 togs förebyggande arbete upp som ett viktigt tema särskilt i den del som behandlar ungdomar. Bakgrunden till oönskade verksamheter och beteenden hos ungdomar och unga vuxna är ofta en utveckling som börjat mycket tidigare, som man i det långa loppet kan se att leder till marginalisering och visionslöshet. I enlighet med stadens säkerhetsplan har man börjat fästa allt större uppmärksamhet vid ett förebyggande arbetsgrepp då man förebygger marginalisering av ungdomar. Inom barnskyddet, i skolorna och läroanstalterna, inom organisationsverksamheten och ungdomsarbetet har elementen för det förebyggande arbetet integrerats i många olika aktörers arbetsformer och arbetet har börjat ge resultat. Det är viktigt att det arbete som förebygger marginalisering utförs i omfattande utsträckning med en modell för tidig intervention. Staden har en viktig roll i det tidiga förebyggandet när man försöker ingripa i de faktorer som kan anses vara fenomenets grundorsaker. Dessa faktorer utgörs bland annat av marginalisering och bristen på studie- och arbetsplatser, vilka också nämns i fullmäktigemotionen.

Forskning visar att bristen på utbildning är en av de faktorer som ökar risken för brottslighet och marginalisering, varför det är av största vikt ur ett säkerhetsperspektiv att ungdomar utbildas och att man förhindrar avhopp från skolan. Skolgången och utbildningen stärker överlag också den ungas sociala färdigheter och förmåga att fungera i grupp. De sociala färdigheterna stöder en meningsfull problem- och konfliktlösningsförmåga, vilket i sig hindrar ett eventuellt våldsamt eller i övrigt oönskat beteende i situationer där man umgås. Att stödja utbildning och hindra avhopp från skolan är en viktig del av verksamheten inom serviceområdet för fostran och lärande.

Hobbyverksamheten under fritiden stöder som ett logiskt kontinuum vid sidan av skolan/utbildningen en meningsfull utveckling hos den unga personen. Hobbyerna kan anses utveckla samma färdigheter som skolan/utbildningen, men i en mindre strukturerad miljö framhävs den ungas ansvar för den egna verksamheten som en del av en hobbygrupp och är på det sättet ägnat att stödja utvecklingen av den ungas sociala färdigheter. Inom den grundläggande utbildningen i Vanda har man på idrottsservicens initiativ framgångsrikt förverkligat olika projekt, som har som målsättning att få med de barn och

ungdomar i hobbyverksamheten som av olika orsaker löper risk att bli utanför verksamheten. En meningsfull hobby kan visa sig ha en viktig roll som en faktor som stöder individens livshantering och förebyggande av marginalisering.

Vanda stads ungdomsservice verkar där barn och ungdomar tillbringar sin tid. Verksamheten är lokal (ungdomslokaler, ungdomsarbete i skolor och läroanstalter), rörlig (Nuorisotyö raiteilla, ungdomsarbete ute på fältet), proaktivt (uppsökande ungdomsarbete) och försiggår på webben. Ungdomsarbetet har anpassat sig med tiden och enligt tidens fenomen för att så bra som möjligt nå unga i olika miljöer och livssituationer. I de möten som sker på fritiden får ungdomsarbetarna ett grepp om de problem och fenomen som förekommer på individ- och gruppnivå, vilka man kan påverka genom tidigt ingripande innan situationen eventuellt eskalerar. Via ungdomsarbetet i skolor och läroanstalter når ungdomsarbetet också sådana ungdomar som under sin fritid inte omfattas av ungdomsarbetet, varför ungdomsarbetet kan anses vara närvarande i ungdomarnas liv nästan inom alla livets delområden utanför hemmet.

Utöver omfattande och många olika slags förebyggande åtgärder samarbetar stadens aktörer för att tackla de problem och fenomen som upptäckts och redan håller på att utvecklas. I en dylik verksamhet är det viktigt med informationsutbyte mellan de aktörer och myndigheter som deltar i arbetet med att sköta den aktuella situationen. De aktörer som nämnts tidigare och som deltagit i de förebyggande åtgärderna bildar ett nätverk som lyhört fångar upp olika signaler och utgående från vars iakttagelser det skapas en lägesbild, bland annat av det spirande fenomenet med gatugång. Nätverkets verksamhet har ytterligare effektiverats genom en utbildningshelhet (RAD) som ordnades år 2021, där våldsam radikaliserings och polarisering behandlades. Polariseringsen spelar en viktig roll i olika slags grupperingar och konflikter mellan grupper, varför stadens anställda fick en viktig kompetens när det gäller att identifiera oönskade fenomen i anslutning till polariseringen. År 2022 genomförs utbildningshelheten RAD II, som fortsätter med samma teman som utbildningen året innan och via konkretion går på djupet med, bland annat den polarisering som ger upphov till våld och hur den kan identifieras. Utbildningarna RAD och RAD II ger således nätverket en bättre förmåga att identifiera fenomenen. I RAD II-utbildningen har det integrerats ett pilotprojekt om säkerhetssamarbetet i områdena som också genomförs år 2022, vars syfte är att bygga ut informationsutbytet mellan stadens olika aktörer så att det så effektivt som möjligt betjänar en resultatrik skötsel av de lokala problem som upptäckts. RAD-utbildningarna och pilotprojektet om säkerhetssamarbete i områdena syftar således till att stärka en tidig identifiering av fenomenen och ett så effektivt processande som möjligt av observationerna och lägesbilden i stadens egna nätverk och inom ramen för myndighetssamarbetet.

Samarbetet mellan Vanda stad och polisen blev ännu smidigare år 2020, då stadens säkerhetsorganisation utökades med en poliskoordinator. I och med denna uppgift underlättades stadens och polisens samarbete och blev klarare, eftersom poliskoordinatoren är en direkt länk till polisinskrifningen i Östra Nyland. De iakttagelser som gjorts av det tidigare nämnda nätverket förs regelbundet till polisen för kännedom och polisen får också den här vägen aktuell information när den bildar sig en lägesbild av olika fenomen. Utgående från dessa observationer kan polisens förebyggande funktion (EET) ingripa i ett tillräckligt tidigt skede i de problem som håller på att utvecklas och i oönskade fenomen. En form av samarbete mellan staden och EET är ankarverksamheten, som inriktas på att främja ungdomars välbefinnande och förebygga brottslighet i ett tidigt skede. Ankarverksamheten

förverkligas i ett mångprofessionellt team, där det ingår sakkunniga från polisen, socialväsendet, hälsovårdsväsendet och ungdomsväsendet. Teamet träffar den unga och hens familj i ett så tidigt skede som möjligt, så att den unga kan stödjas och vid behov hänvisas till hjälp och stöd.

Slutligen kan det konstateras att man både hos polisen och i stadens organisationer är medvetna om den utveckling som observerats vad gäller gatugång och att existerande verksamhetsmodeller och strukturer har visat sig fungera också när det gäller att förebygga och tackla detta fenomen. Genom en för alla aktörer gemensam lägesbild och ett tätare informationsutbyte förbättras dessa strukturer så att de blir ännu effektivare med avseende på kontrollen över nya oönskade fenomen.

Stadsstyrelsen 6.6.2022 § 19

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Samlingspartiets fullmäktigegrupp och de 18 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 20.6.2022 § 24

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Samlingspartiets fullmäktigegrupp och de 18 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att återremittera ärendet för beredning.

Ungdomsserviceenheten inom stadskulturens verksamhetsområde kompletterar sitt svar enligt följande:

Inom ungdomsservicens samarbetsforum i huvudstadsregionens kommuner (Helsingfors, Esbo, Vanda, Grankulla) har man identifierat fenomenen i anslutning till gatugång och de ökade bekymren med dessa. Ansvariga vid ungdomsservicen har inlett en diskussion med olika ministerier (undervisnings- och kulturministeriet, inrikesministeriet, justitieministeriet) om saken. Syftet med diskussionen har varit att man vill börja utveckla åtgärder, med hjälp av vilka man bättre kan ingripa i förhållandena i anslutning till uppkomsten av gatugång redan innan ungdomar ansluter sig till gängen. Detta är ett arbete som redan utförs inom ungdomsservicens alla verksamheter men på grund av ärendets särskilda karaktär har

man tillsammans med undervisnings- och kulturministeriet kommit överens om ett utvecklingsprojekt på huvudstadsregionnivå. I projektet går man in för att undersöka och utveckla metoder för att förebygga detta särskilda fenomen.

För projektet ansöktes det om 300 000 euro för två år. Veckan efter midsommar kom beslutet, enligt vilket projektet får 150 000 euro. Med denna summa är det meningen att det ska inledas ett förundersöknings- och utvecklingsprojekt som kommer att pågå i ett år. Projektet koordineras av Helsingfors stad men gäller alla fyra kommuner. Vanda är representerad i projektets styrgrupp.

Stadsstyrelsen 8.8.2022 § 13

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Samlingspartiets fullmäktigegrupp och de 18 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Stadsdirektören gjorde följande tillägg till svaret under behandlingen av ärendet:

"Varje år rapporteras en lägesbild till stadsstyrelsen över utvecklingen när det gäller uppkomsten av gatugång och de åtgärder, genom vilka man har ingripit i akuta problem och förebyggt uppkomsten av olika problem. Stadsstyrelsen förutsätter att ansvaret för uppföljningen av ärendet och koordineringen av åtgärderna delegeras till en ansvarig person eller ansvarsgrupp som utses separat. Stadsstyrelsens önskan är att den ansvariga personen eller gruppen som utses snabbt utreder möjligheterna att förbättra informationen mellan olika aktörer och samarbetets effektivitet."

Beslut:

Det kompletterade förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 22.8.2022 § 9

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Samlingspartiets fullmäktigegrupps och 18 andra ledamöters undertecknade motion om att Vanda måste vidta åtgärder för att stoppa utvecklingen med kriminella ungdomsgång

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Vanda

Närmare information:

Markus Hammarström, säkerhetschef, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Hannu Rusama, direktör för serviceområdet för ungdomar ([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))